

DIPLOMAȚIA CULTURALĂ A ROMÂNIEI – PERSONALITĂȚI REMARCABILE

ROMANIA'S CULTURAL DIPLOMACY – NOTABLE PERSONALITIES

Colonel (r.) prof. univ. dr. Filofteia REPEZ*
(Academy of Romanian Scientists, 3 Ilfov, 050044, Bucharest, Romania,
email: secretariat@aosr.ro)
Colonel dr. Marian Ștefan ZAHARIA**

Rezumat: Diplomația culturală a devenit o componentă esențială a diplomației unui stat, a cărei importanță crește din ce în ce mai mult. Mai mult, diplomația culturală poate deschide uși în fața cărora relațiile politice sau economice se opresc.

Diplomația culturală a României promovează cultura în străinătate prin mai multe moduri: negocierea acordurilor interguvernamentale în domeniile culturii și educației, negocierea programelor executive care pun în aplicare aceste acorduri, schimburi culturale și educaționale sau organizarea de evenimente culturale la misiunile românești din străinătate. Numeroase personalități ale diplomației culturale din România (scriitori, istorici, arhitecți, critici de artă, compozitori, arheologi, artiști, universitari etc.) au promovat cultura și identitatea românească peste granițele țării. Pe aceste considerente, acest articol își propune să evidențieze aspecte din istoricul diplomației culturale a României și personalități remarcante care au făcut cunoscută cultura națională în străinătate.

Cuvinte-cheie: diplomația culturală, diplomație publică, România, personalități, activitate, cultură.

Abstract: Cultural diplomacy has become a vital component of a state's diplomacy and its significance is growing. Moreover, cultural diplomacy can open doors where political or economic relations cease.

The cultural diplomacy of Romania promotes culture abroad in several ways: negotiation of intergovernmental agreements in the fields of culture and education, negotiation of executive programs that implement these agreements, cultural and educational exchanges, or organizing cultural events at Romanian missions abroad. Many personalities of Romanian cultural diplomacy (writers, historians, architects, art critics, composers, archaeologists, artists, academics, etc.) have promoted Romanian culture and identity beyond national borders. In light of these factors, this article seeks to highlight aspects of the history of Romanian cultural diplomacy as well as outstanding personalities who have promoted the country's culture abroad.

Keywords: cultural diplomacy, public diplomacy, Romania, personalities, activity, culture.

* Universitatea Internațională Danubius, Galați, membru asociat al Academiei Oamenilor de Știință din România – Secția Științe Militare, email: filofteiarepez@yahoo.com.

** Comandamentul Logistic Întrunit, București, email: zahariamstefan@yahoo.com.

Abordări teoretice despre diplomația culturală

În relațiile internaționale, diplomația culturală are un rol important prin promovarea înțelegerii, construirea și consolidarea încrederii și promovarea cooperării între state.

Diplomația culturală implică schimbul de idei, valori, tradiții și credințe prin diferite exprimări culturale, cum ar fi muzica, arta, literatura și limba, și poate fi folosită ca un instrument de *soft power* pentru a influența rezultatele politicii externe și pentru a îmbunătăți relațiile diplomatice dintre state.

Termenul de diplomație culturală are diverse definiții în teoria și practica diplomatică contemporană, variind în funcție de țara de origine a acesteia, de prioritățile și interesele sale de politică externă și de organizarea serviciului diplomatic.

O definiție cunoscută aparține lui Milton C. Cummings, care descrie diplomația culturală „*ca un schimb de idei, informații, valori, sisteme, tradiții, credințe și alte aspecte ale culturii, schimb ce are loc cu scopul promovării înțelegerii reciproce*”¹; schimbul cultural poate avea loc în diferite sectoare ale vieții sociale și implică interacțiune și cooperare, bazate pe dialog și respect reciproc.

Potrivit altei definiții, diplomația culturală poate fi „*un curs de acțiuni, care contribuie la consolidarea relațiilor culturale, la sporirea cooperării socio-culturale, la promovarea intereselor naționale și nu numai*”², ce poate fi practică de sectorul public, de sectorul privat sau de societatea civilă.

Componentă esențială a diplomației statelor, diplomația culturală a crescut în importanță, astfel că aceasta „*nu mai este doar un teren al diplomației statului, în sensul că nu mai există un monopol al ministerului de externe asupra aspectelor culturale; oricine poate să facă azi diplomație culturală deoarece nu mai există granițe reale, există doar interese de susținut*”³. În acest fel, „*diplomația culturală este nu numai una a inimii, ci și a descoperirii celuiilalt, a întânirii talentelor, o diplomație de influență, în sensul că ea poate ajunge la ceea ce numim „micile vieți”*”⁴.

¹ Ioan Robu, Arhiepiscop Mitropolit romano-catolic de București, membru de onoare al Academiei Române, în discursul intitulat Diplomația culturală - cultura dialogului, București, 21 aprilie 2012, Aula Academiei Române, Calea Victoriei nr. 125, disponibil la https://cultura-postdoc.acad.ro/robu_conf5.pdf, accesat la 24.06.2025.

² Elena Pintilei, Diplomația culturală: abordări conceptuale, p. 47, disponibil la https://ibn.-idsi.md/sites/default/files/imag_file/46-49_59.pdf, accesat la 24.06.2025.

³ Dincolo de diplomația culturală - interviu cu Andre Barrote Dourado, consilierul pentru cultură al prim-ministrului Portugaliei, publicat în ziarul Dilema Veche nr.516 din 14- 20 februarie 2003, p. 9, disponibil la https://adt.arcanum.com/ro/view/Dilema_2003-1/?query=diplo%9Bia+culturala&pg=108&layout=s, accesat la 12.05.2025.

⁴ Interviul cu Julien Chiappone-Lucchesi, consilier de cooperare și de acțiune culturală la Ambasada Franței din București și director general al Institutului Francez din România, interviul *Factorul uman este foarte important în diplomația culturală*, publicat în ziarul *Observatorul Cultural* nr. 1205 (945) 24 aprilie - 7 mai 2024, p. 17, disponibil la

Obiectivele fundamentale ale diplomației culturale care pot fi adoptate de fiecare stat sunt: promovarea înțelegerii mutuale, dezvoltarea prestigiului unei țări și protejarea identității culturale; realizarea lor se face prin intermediul a diferite instrumente, cum ar fi: programe de schimburi culturale, mobilități, burse de studiu, vizite culturale, promovarea evenimentelor culturale internaționale, promovarea limbii, conferințe și publicații internaționale⁵.

Direcția pe care o urmează diplomația culturală, în calitatea sa de instrument de *soft power*, este ideea de a convinge și nu de a impune⁶.

Deducem o serie de beneficii ale diplomației culturale, care sunt numeroase: capacitatea sa de a crea un teren comun și de a facilita dialogul între culturi diferite; reducerea decalajului dintre cetățenii statelor și promovarea înțelegerii și respectului reciproc; eliminarea stereotipurilor și a prejudecăților și îmbunătățirea relațiilor dintre state; proiectarea unei imagini pozitive a statelor pe scena internațională; admirația și respectul din partea altor state prin punerea în valoare a patrimoniului cultural și a realizărilor sale; construirea încrederii și a bunăvoinței, care sunt esențiale pentru dezvoltarea relațiilor diplomatice.

Diplomația culturală este o parte integrantă a activităților diplomatice ale statelor.

Diplomația culturală a României înainte și după anul 1990

Înainte de anul 1990, diplomația culturală a țării noastre „a promovat cu consecvență respectul demnității și al valorii fiecărei culturi, cu conștiința că în varietatea lor fecundă, în diversitatea și influența pe care o exercită reciproc, toate culturile naționale fac parte, în egală măsură, din patrimoniul comun al umanității”⁷.

Primul domeniu de aplicare al diplomației culturale a fost cel al **relațiilor bilaterale**, diplomația culturală a țării noastre cunoscând diverse modalități de materializare practică. Astfel, au fost stabilite acorduri culturale guvernamentale, programe de schimburi culturale și științifice, convenții și aranjamente speciale cu instituții cu profil educativ, cultural, științific și din domeniul informației, cu multe state. Catedrele și lectoratele universitare care desfășurau activitatea de predare a limbii și literaturii române în străinătate se ridicau, în anul 1973, la 120, în timp ce în țara noastră funcționau un număr mare de lectori străini în institutele de

https://adt.arcanum.com/ro/view/ObservatorCultural_2024-1/?query=diploma%C8%9Bia+culturala&pg=374&layout=s, accesa la 12.05.2025.

⁵ Mădălina Mazăre, Rolul diplomației culturale în relațiile internaționale. Studiu de caz Portugalia, p. 390, disponibil la [https://bslr.ubm.ro/files/2019/32.Mazare_Madalina_\(389-396\)_BSLR_2019.pdf](https://bslr.ubm.ro/files/2019/32.Mazare_Madalina_(389-396)_BSLR_2019.pdf), accesat la 24.06.2025.

⁶ Mădălina Iacob, *Diplomația culturală ca element de soft power. Studiu de caz: Festivalul Internațional „George Enescu”*, Editura Institutul European, Iași, 2023, p. 31.

⁷ Teofil Bălaj, *România în circuitul valorilor spirituale universale*, articol publicat în ziarul *Făclia* din 10 iunie 1973, disponibil la https://adt.arcanum.com/ro/view/Faclia_1973-2/?query=diploma%C8%9Bia+cultural%C4%83+a+Rom%C3%A2niei&pg=252&layout=s, accesat la 24.04.2025.

învățământ superior (chinezi, francezi, englezi, americani, indieni, germani, austrieci, italieni, unguri, iugoslavi, polonezi, bulgari), iar la numeroase licee românești (din București, Cluj, Craiova, Iași, Pitești etc.) se organizau cursuri de predare în limbile franceză, engleză, germană, rusă, italiană și spaniolă. Bibliotecile străine (franceză, italiană, americană etc.) desfășurau în România o bogată activitate culturală, iar biblioteci române erau deschise în afara țării (la Roma, New-York etc.). La acestea se adaugă participarea intelectualilor români la reuniuni internaționale, dar și prezența specialiștilor străini la congrese și reuniuni cu caracter internațional, organizate în România, sau a numeroaselor personalități străine invitate în țara noastră. De asemenea, au fost publicate tratatele și monografiile despre istoria și geografia României în multe țări (de exemplu în Franța, Italia, Ungaria, Elveția), iar operele celor mai reprezentativi poeți și prozatori (Mihai Eminescu, Ion Luca Caragiale, Tudor Arghezi, Mihail Sadoveanu, Liviu Rebreanu, George Călinescu, Zaharia Stancu, Eugen Jebeleanu, Eugen Barbu, Mihai Beniuc, George Bacovia, Maria Banuș, Aurel Baranga ș.a.) au fost traduse în limbi de circulație internațională. Filmul românesc a fost prezent la festivaluri internaționale sau la diverse gale de filme ori festivaluri cinematografice; colectivele dramatice și lirice (cum ar fi Opera din București, Teatrul Național, Opera Română, Filarmonica din Cluj, Teatrul de Comedie, corul „Madrigal“, ansamblul folcloric „Rapsodia Română“ etc.) au efectuat turnee în afara țării etc.⁸.

Alt domeniu de manifestare a diplomației culturale a fost cel al **relațiilor multilaterale**. Astfel, din iulie 1957 (momentul aderării la Actul constituțional al Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO)), România socialistă a contribuit la cooperarea culturală internațională în cadrul acestei organizații dar și a numeroase alte organisme neguvernamentale afiliate la UNESCO; în același timp, în perioada 1962-1965, a susținut adoptarea de către Națiunile Unite a *Declarației privind educația tineretului în spiritul ideilor păcii, respectului reciproc și al înțelegerii între popoare*⁹. Comisia națională română pentru UNESCO a inițiat organizarea unor conferințe periodice ale Comisiilor naționale UNESCO ale celor șase țări balcanice - Sofia (1965), Istanbul (1967), Herceg Novi (1969) și Atena (1972). Prin reprezentanții săi, țara noastră a prezidat comitetul pregătitor și a îndeplinit funcția de raportor general în prima Conferință a miniștrilor educației din Europa (desfășurată la Viena în anul 1967) și a găzduit la București, în anul 1968, Comitetul pregătitor al Conferinței miniștrilor științei din Europa; în mai 1971, s-a desfășurat în țara noastră cea de a V-a Conferință regională a Comisiilor naționale europene pentru UNESCO, în cadrul căreia au fost adoptate recomandări destinate dezvoltării, la nivelul comisiilor naționale, a cooperării culturale în Europa; în iunie 1972, România a deținut funcția de raportor general al

⁸ *Ibidem*, accesat la 24.04.2025.

⁹ Acest document a fost adoptat de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite în data de 7 decembrie 1965, disponibil la <http://un-documents.net/a20r2037.htm>, accesat la 28.04.2025.

primei conferințe a miniștrilor culturii din statele europene membre ale UNESCO, care s-a desfășurat la Helsinki, iar în septembrie 1972, a fost inaugurat, la București, Centrul European UNESCO pentru învățământul superior, ale cărui activități sunt destinate să promoveze dezvoltarea colaborării inter-universitare în Europa. Altă modalitate de materializare a diplomației culturale în cadrul relațiilor multilaterale este și activitatea delegației române la reuniunea pregătitoare de la Helsinki a Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa¹⁰.

Aceste modalități de manifestare ale diplomației culturale a României demonstrează importanța acordată acestei subdiviziuni a diplomației publice, fiind concepută ca o dimensiune necesară a politicii externe românești orientată spre dialog activ cu culturile naționale ale altor state, cu respectarea principiilor independenței și suveranității naționale, a egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc.

După anul 1990, diplomația culturală a României s-a relansat cu o motivație foarte solidă și „s-a reconfigurat în jurul valorilor culturale universale și a învățat să pună în lumină confluențele culturale, conviețuirile etnice și experiențele istorice”¹¹.

Domeniul de aplicare al diplomației culturale a fost atât cel al **relațiilor bilaterale** cât și al **relațiilor multilaterale**.

Obiectivele principale ale activităților de diplomație culturală a României, precizate pe site-ul Ministerului Afacerilor Externe, sunt: dezvoltarea relațiilor cu celelalte state, atât la nivel bilateral, cât și multilateral, prin cultură, educație, știință, tehnologie, mass-media, tineret, sport și turism cultural; promovarea valorilor culturale românești; construirea și consolidarea imaginii/reputației României în străinătate.

Rolul diplomației culturale în activitatea politico-diplomatică a României este evidențiat în numeroase evenimente și acțiuni desfășurate. Lista acestora este foarte lungă, de aceea voi menționa doar câteva.

În cadrul centrelor culturale ale României din străinătate (din Budapesta, Viena, Berlin, Veneția, Roma, Paris, New York etc.) s-au desfășurat numeroase activități. În acest sens, menționez: sesiunea anuală de studii româno-americane, care a reunit cercetători în domeniul istoriei contemporane din SUA, specialiști americani în istoria și cultura României, desfășurată la Centrul Cultural Român de la New York în anul 1999; masa rotundă desfășurată la New York pe tema comparației între politicile și practicile culturale în America și în Europa, organizată de Institutul Cultural

¹⁰ Teofil Bălaj, *România în circuitul valorilor spirituale universale*, articol publicat în ziarul *Făclia* din 10 iunie 1973, disponibil la https://adt.arcanum.com/ro/view/Faclia_1973-2/?query=diplo%C8%9Bia+cultural%C4%83+a+Rom%C3%A2niei&pg=252&layout=s, accesat la 28.04.2025

¹¹ Petre Guran, *Diplomație prin cultură*, articol publicat în *Revista 22* nr. 328 din 25 octombrie 2011, disponibil la https://adt.arcanum.com/ro/view/Revista22_2011-2/?query=diplo%C8%9Bia+cultural%C4%83+a+Rom%C3%A2niei&pg=362&layout=s, accesat la 24.04.2025.

Român împreună cu Ciny Graduated Center și cu Columbia University în anul 2016; sezonul cultural România-Polonia 2024-2025, desfășurat în orașe din ambele țări; expoziție intitulată „Culori și forme în arta românească”, desfășurată la Institutul Cultural Român de la Madrid în aprilie 2025; întâlnirea literară dintre România și Spania, desfășurată în ambele țări în iunie 2025, prin programul *Andalucía Spania/România: două culturi europene*, organizată de Centrul Andaluz al Literelor în colaborare cu Institutul Cultural Român de la Madrid și Institutul Cervantes de la București etc. Se adaugă și alte evenimente remarcabile, precum turneul Orchestrei Filarmonicii „George Enescu” prin marile orașe ale Braziliei din anul 2001.

Activitățile culturale ale țării desfășurate peste granițe au fost așadar numeroase; un exemplu elocvent fiind cel din perioada 2005-2008 când s-au organizat peste 2.000 de activități culturale în afara țării¹²; activitățile Institutului Cultural Român sunt mediatizate atât pe site-ul propriu (<https://www.icr.ro/>) cât și prin alte canale mediatice. Documentul *Strategia Institutului Cultural Român 2022-2026*¹³ prevede două teme importante: promovarea la nivel internațional a creativității românești și susținerea proiectelor și programelor creatorilor și operatorilor culturali români și a acțiunilor de diplomatie culturală, care tratează concepte precum: respectul pentru diversitate, drepturile fundamentale, dezvoltarea durabilă. Același document precizează că reprezentanțele românești vor urmări consolidarea instrumentelor specifice diplomatiei culturale digitale, a diplomatiei științifice și a unui program mixt, care va combina modalitatea virtuală cu activitățile clasice, cu prezență fizică.

Instituțiile culturale din țară (muzee, biblioteci, instituții teatrale și de operă, organizațiile de artă etc.) contribuie la dezvoltarea relațiilor culturale cu celelalte state prin stabilirea de parteneriate destinate să cultive valorile culturale autentice românești și să stimuleze artele în diversitatea formelor de expresie.

Personalități ale diplomatiei culturale a României

Diplomația culturală a României se poate mândri cu o listă foarte lungă de personalități, care au promovat cultura românească dincolo de hotarele țării.

Claudiu Isopescu (1894-1956): creatorul lectoratului de la Roma și un susținător al lectoratelor de la Milano, Torino, Florența și Napoli din Italia. Este cel care a predat pentru întâia oară limba română la Universitatea din Roma (1926)¹⁴. Calitatea sa de lector a fost dublată de însărcinări

¹² Flavius-Alexandru Ardelean, *Cum nepromovăm? despre infrastructura sectorului cultural*, articol publicat în ziarul Dilema Veche nr. 298/2009, p.18, disponibil la https://adt.arcanum.com/ro/view/DilemaVeche_2009-4/?query=diploma%C8%9Bia-culturala+dup%C4%83+1990&pg=129&layout=s, accesat la 24.04.2025.

¹³ Disponibil la <https://www.icr.ro/uploads/files/stategie2022-2026.pdf>, accesat la 24.06.2025.

¹⁴ Carmen Burcea, *Diplomație culturală. Prezențe românești în Italia interbelică*, Editura Institutul Cultural Român, București, 2005, p. 62.

oficiale din partea statului român – atașat de presă (1931) și consilier cultural (1940) la Roma, fiind un activ propagandist și apărător al cauzei românești. Activitatea sa diplomatică culturală fiind apreciată laudativ, printre alții, de George Călinescu¹⁵.

Alexandru Busuioceanu (1896-1961): una dintre personalitățile importante ale exilului intelectual român în Spania, cu o vocație interdisciplinară și studii în mai multe țări, ocupându-se de antropologie, critică literară, istorie, poezie și istoria artei. A fost desemnat în anul 1942 consilier cultural al Ambasadei României din Spania. În anul 1943 a întemeiat Institutul Român de Cultură de la Madrid, pe care l-a gândit ca un organism permanent de apropiere culturală între Spania și România, prin diseminarea activităților culturale și menținerea relațiilor strânse cu intelectualii și instituțiile din ambele țări. În acest sens, a elaborat un program amplu al acestui Institut care prevedea mai multe puncte: constituirea unei biblioteci drept centru de documentare care să asigure informații despre România, Europa Orientală și relațiile româno-spaniole; dotarea bibliotecilor din Spania cu publicații, mereu actualizate, privind România; stabilirea contactelor și colaborărilor cu universitățile și instituțiile culturale dintre cele două țări; organizarea de conferințe și schimburi culturale și academice; vizite reciproce ale intelectualilor și personalităților mediului artistic; încurajarea traducerilor operelor literare și a studiilor despre România în limba spaniolă¹⁶.

Leon Feraru (1871-1961): a avut un rol-cheie, din anul 1913, anul stabilirii sale în SUA, în consolidarea legăturilor culturale româno-americe la începutul secolului al XX-lea. Profesor de limbi romane la Universitatea Columbia din New York; a predat istoria literaturii române la Toronto și a editat concomitent două publicații periodice - „Romanian Litterary News” și „The Romania Review”. A fost consul onorar al României la New York. A promovat cultura română în Statele Unite ale Americii, contribuind la înființarea Societății „Amicii Statelor Unite”¹⁷ și a militat pentru înființarea unui institut cultural românesc în Columbia. În calitate de președinte al secției literare al societății „Friends of Roumania” și-a exprimat bucuria de înfăptuire a prieteniei dintre cele două popoare – american și român. În cadrul Societății Poetilor Americani, din inițiativa scriitoarei Anna Hempstead Branch, la Christodora House, Leon Feraru a susținut o prelegere interesantă despre lirica românească, în care sublinia că poezia noastră românească „este construită pe temelia de granit a versului popular. Doina și baladele poporului au fost descoperite în adevărata lor

¹⁵ *Ibidem*, p. 65.

¹⁶ Maria Floarea Pop, *Diplomație culturală și poezia cunoașterii*, articol în ziarul Contemporanul nr. 3/2019, disponibil la https://adt.arcanum.com/ro/view/Contemporanul_2019/?query=personalit%C4%83%C8%9Bi+ale+diploma%C8%9Biei+culturale&pg=109&layout=s, accesat la 14.05.2025.

¹⁷ ziarul Aurora, ianuarie-martie 1926 (Anul 6, nr. 1245-1319)1926-01-20 / nr. 1259, disponibil la https://adt.arcanum.com/ro/view/AuroraBukarest_1926-1/?query=leon+feraru-&pg=62&layout=s, accesat la 24.06.2025.

*strălucire de Vasile Alecsandri, iar Mihai Eminescu le-a dat consistența eternă în opera măștrilor lumii*¹⁸. Prin literatură, educație și diplomatie, a asigurat prezența culturală a României în SUA.

Dan Hăulică (1932-2014): redactor, din anul 1963, al revistei *Secolul 20*, una dintre cele mai prestigioase reviste de cultură din țara noastră înainte de anul 1989; beneficiar al unei burse UNESCO, și-a desfășurat cercetarea pe teritoriul a patru țări - Italia, Franța, Austria și Olanda; un strateg și diplomat înăscut, membru corespondent al Academiei Române și președinte de onoare al Asociației Internaționale a Criticilor de Artă; după anul 1990, a fost membru în Consiliul Executiv UNESCO și ambasador, delegat permanent al României pe lângă UNESCO (1990-2001) și reprezentant al României pe lângă Uniunea Latină; „*un reper nobil a ceea ce s-a numit „rezistența prin cultură” sub comunism, un fel de papă al criticii de artă din România anilor '60-'90*”¹⁹; spirit enciclopedic, cu o capacitate aparte în detectarea și descrierea unor conexiuni și interferențe ideatice, este autorul multor monografii, studii și eseuri dedicate marilor artiști ai lumii; inițiator și președinte al Fundației „Credință și Creație”. Viața și opera sa au fost tema întâlnirilor cu titlul „Despre Dan Hăulică cu Lissandra Hăulică”²⁰ și invitații săi” organizate de Institutul Cultural Român din Paris în anul 2015.

Poziționarea geografică la confluența culturală dintre Est și Vest, istoria tumultuoasă, care a stimulat înclinația țării noastre pentru compromis și negociere, astfel încât să poată supraviețui invaziilor diferitelor puteri, amprenta conviețuirii minorităților, care i-a îmbogățit semnificativ patrimoniul cultural sunt câteva dintre aspectele care pot caracteriza diplomația culturală a României. Afirmarea și reafirmarea valorilor naționale în dialogul global al civilizațiilor, precum și întărirea relațiilor diplomatice cu toate statele se datorează activității remarcabile a personalităților diplomației culturale românești, precum și implicării sectorului public, sectorului privat și a societății civile în diverse acțiuni culturale.

¹⁸ D. C. Munteanu, *Cronici empitice*, articol publicat în ziarul Luceafărul, iulie-decembrie 1987, supliment literar-artistic, disponibil la https://adt.arcanum.com/ro/view/Luceafarul-1987_02/?query=leon+feraru&pg=211&layout=s, accesat la 14.05.2025.

¹⁹ Magda Cârneci, *Dan Hăulică, un papă al criticii de artă românești*, articol publicat în REVISTA 22 nr. 34, 26 august - 1 septembrie 2014, p. 13, disponibil la https://adt.arcanum.com/ro/view/Revista22_2014-2/?query=Dan+H%C4%83ulic%C4%83+&pg=132-&layout=s, accesat la 13.05.2025.

²⁰ Fiica marelui critic de artă Dan Hăulică.

BIBLIOGRAFIE

- BOERESCU D.S, *Români și românce care au schimbat lumea, volumul VII, Români celebri în America*, Editura Integral, București, 2018;
- BURCEA C., *Diplomație culturală. Prezențe românești în Italia interbelică*, Editura Institutul Cultural Român, București, 2005;
- IACOB M., *Diplomația culturală ca element de soft power. Studiu de caz: Festivalul Internațional „George Enescu”*, Editura Institutul European, Iași, 2023;
- MAKSUTOVICI C., *Confluențe culturale româno-albaneze*, Editura Kriterion, București, 1995.

Pagini de Internet

<https://adt.arcanum.com/ro;>
https://www.researchgate.net/publication/269763112_Cultural_Diplomacy_in_Theory_and_Practice_of_Contemporary_International_Relations;
<https://bslr.ubm.ro/files;>
https://cultura-postdoc.acad.ro/robu_conf5.pdf;
https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/46-49_59.pdf;
<https://www.icr.ro/uploads/files/stategie2022-2026.pdf;>
<https://www.mae.ro/node/1640;>
[https://www.muzeulcotroceni.ro/activitate_muzeu/4_diplomatie.html.](https://www.muzeulcotroceni.ro/activitate_muzeu/4_diplomatie.html)

